

BIJDRAGE TOT DE STUDIE VAN DE SLANGEN VAN FRANS-GUYANA

DE AANWEZIGHEID VAN EEN NIEUWE COLUBRIDE,
DE KLEINE LADDERSLANG *XENOPHOLIS SCALARIS* (WUCHERER, 1861)
IN FRANS-GUYANA

Door: Fausto Starace, BP 83, 97320 St. Laurent du Maroni - Guyane Française.

Vertaling: Jan van Duinen.

Inhoud: Inleiding - Xenopholis scalaris - Beschrijving - Discussie - Dankbetuigingen - Literatuur.

* * *

INLEIDING

Door zijn ligging tussen het Amazone-bassin aan de oostkant en het gebergte van Guyana aan de westkant bezit Frans-Guyana een enorm rijke herpetofauna. Deze bevoorrechte positie staat invloed vanuit de Amazone toe, vooral aan de oostkant van het land, in het departement Cayenne en de moerassen van Kaw. In de richting van Suriname zal deze invloed (in theorie) verminderen. Het in het westen gelegen Saint Laurent du Maroni zou deze logica ook moeten volgen. Maar of de ontdekking van een soort die tot nog toe alleen in het Amazonegebied wordt gevonden bijdraagt aan het verleggen van de bio-geografische grenzen tussen het oosten en het westen van het departement is de vraag voor wat betreft de geografische verspreiding van de reptielen van Guyana (Lescure, 1986).

XENOPHOLIS SCALARIS (Wucherer, 1861)

Het dier werd gevonden op 15 december 1994 tegen 22.30 uur in het westelijke gedeelte van het departement, in het gebied van Saint Laurent du Maroni. Ter hoogte van kilometerpaal 44 stak het de nationale hoofdweg nr 1 over. De gebieden naast de weg zijn bedekt met secundair bos dat jammer genoeg niet een goed beeld geeft van de biotoop van de soort. Volgens Cunha en Nascimento (1978) echter, komt deze bodembewonende slang veel voor in de vochtige delen van primaire bossen en in oud secundair bos. Dat komt overeen met de plaats waar wij het dier vingen. Zijn voedsel bestaat hoofdzakelijk uit amfibieën.

BESCHRIJVING

De slang, een mannetje is klein van afmeting: 219 mm totale lengte, waarvan 39 mm voor de staart. Hoewel tener is het lichaam van de slang op doorsnede driehoekig. Het lichaam is bruin met een dunne donkere lengtestreep die vooraan in de nek begint. Een donkere en karakteristieke band om de nek vormt het begin van de streep. Afwisselend aan beide zijden van de donkere rugstreep wijzen donkere driehoeken naar beneden naar de flanken,

zonder elkaar overigens te raken. De buik van het dier is heel lichtgeel. Door zijn kleur en kleine afmetingen lijkt het een beetje op *Atractus schach*, een soort die ook in deze omgeving voorkomt.

BESCHUBBING

Kop

rostrale: 1; pariëtale: 2; temporale: 1+2; internasale: 2; nasale: 1; supralabiale: 7-8 (4-5); prefrontale: 1; loreale: 1; sublabiale: 7-9 (4); frontale: 1; preoculaire: 1; meritionale 2 paar; supraoculaire: 2 (erg klein); postoculaire: 2.

Lichaam

dorsale rijen: 17-17-17; ventrale: 121 (ons exemplaar); anale: enkelvoudig; subcaudale 39; (ons exemplaar).

DISCUSSIE

Dit is de eerste keer dat *Xenopholis scalaris* wordt gevonden in Frans-Guyana, hoewel Chippaux het mogelijke achtte, dat zij in het district aanwezig zou zijn (Chippaux, 1987). Endemisch in het Amazone-bassin is haar verspreiding beperkt tot het Amazonegebied van Bolivia, Peru en Colombia (Zuidwestelijk gedeelte, Pacifisch gedeelte: Rumiaco) (Pérez-Santos en Moreno, 1988), het gebied van de Amazone op de evenaar (Provincies Napo en Pastaza) (Pérez-Santos en Moreno, 1990) en tot de Braziliaanse Amazone (Staten Amazonia, Mato Grosso en het Atlantische bos van Bahia) (Cunha en Nascimento, 1978).

Haar aanwezigheid in Frans-Guyana en dan meer precies in het westelijke deel, het gebied van de bergen in de Guyana's, breidt zijn verspreiding behoorlijk uit. Deze vondst maakt het mogelijk aan te nemen, dat meer soorten die behoren tot de Amazonagroep, aangetroffen kunnen worden in het westen van Guyana. Tot nu toe is haar aanwezigheid niet vanuit Suriname gemeld (Abuys, 1986). Als je de verspreidingskaart bekijkt, is het waarschijnlijk, dat haar verspreiding zich uitbreidt tot dit land en mogelijk ook tot het Amazonegebied van Venezuela. De slang blijft voorzichtig wat ook het geval is in Para (Cunha en Nascimento, 1978) en dat maakt het moeilijk haar te vinden.

Het gevonden exemplaar is ondergebracht in de collectie van het Museum National d'Histoires Naturelles de Paris.

DANKBETUIGING

Wij bedanken vooral mevrouw I. Inesch en J.C De Massary van het MNHNP voor de kostbare hulp die zij ons boden.

LITERATUUR

Abuys, A. 1986. De slangen van Suriname, deel XVI: subfamilie *Xenodontinae* (genera *Waglerophis*, *Xenodon* and *Xenopholis*). *Litteratura Serpantium* 6 (5): 190-201.

Foto 1: *Xenopholis scalaris* Foto: Fausto Starace

Foto 2: *Atractus schach*. Foto: Fausto Starace.

- Chippaux J.P. 1987. Les Serpent de la Cuyana Française. Faune Tropicale XXVII. Edition de l'Orstom, p. 81.
- Cope. *Gerrhosteus prosopis*. Proc. Acad. Nat. Sci. Phila., 1874: p71. Type locality: Nauta, Peru.
- Cunha, O.R. and do Nascimento, F.P. 1978. Ofidios da Amazonia. X-As cobras de regio leste do Pará. Museu Paraense Emilio Goeldi (Publ. Avulsas, 31), p. 153-154.
- Lescure, J. 1986. Amphibiens et reptiles de la bande côtière en Guyane Française. In: Anon. (Ed.), Le littoral guyanais. Cayenne, Sepanguy-Sepanrit: p.111-118.
- Pérez-Santos, C and Moreno, A.G. 1988. Ofidios de Colombia. Museo Regionale di Scienze Naturali, Torino. Monografia VI: 341-342.
- Pérez-Santos. C. and Moreno, A.G. 1990. Serpientes de Ecuador. Museo Regionaie di Scienze Naturali, Torino. Monografia XI: 359-361.
- Peters. *Xenopholis braconnieri*. Monats. Akad. Wiss. Berlin, 1859: p 441, pl. fig.3. Type locality: none given.
- Peters, J.A. et Orejas- Miranda, B. 1970. Catalogue of the neotropical squamata: Part 1: Snakes. Smiths. Inst. Press. Washington, Bull. No 297 p 326.
- Werner. *Sympeltophis ungalioides*, Sitz. Math-Naturwiss. Kl. Acad. Wiss. Wien, 1925, Abt.1, 134: p52, fig. 1. Type locality: Central Brazil.
- Wucherer. *Elapomorphus scalaris*, Proc. Zool. Soc. London, 1861: p 325. Type locality: Canavieras Matta de Sao Joa, a few leagues south of Bahia, Brazil.

